

Mali bohaterowie - Orlęta Lwowskie

Rozbiory Polski

Rozbiorów Polski dokonały Rosja, Prusy i Austria w latach 1772, 1793 i 1795.

	1772 r.	1793 r.	1795 r.
ROSJA			
PRUSY			
AUSTRIA			

Źródło: dzieje.pl

Źródło: Dzieje.pl

W 1918 r. Polska odzyskała niepodległość po 123 latach zaborów. Odrodzone państwo nie miało jednak ustalonych granic.

Rozpoczął się proces kształtowania granic państwa, trwający kilka lat. W tym czasie Polacy podejmowali liczne zmagania. Walczyli m.in. o Śląsk, Wielkopolskę, a także ustanowienie granicy na wschodzie.

Miastem o szczególnym znaczeniu był Lwów. Przez lata znajdował się w granicach państwa polskiego. W XIX i XX w. był ważnym ośrodkiem polskiego życia kulturalnego, politycznego i gospodarczego.

W 1910 r. Lwów był domem dla 206 000 osób, z czego 85% jako język ojczysty, podało język polski. Na język ukraiński wskazało 10% mieszkańców. Zdecydowaną większość społeczności stanowili Polacy, jednak miasto w swoich przyszłych granicach państwa widzieli także Ukraińcy.

*Lwów - Dworzec Główny, ulica Teatralna, Plac Mariacki
Źródło: POLONA*

1 listopada 1918 r. o 3.30 nad ranem oddziały armii ukraińskiej pod dowództwem Dmytra Wytowskiego rozpoczęły zajmowanie Lwowa.

Na terenie miasta przebywało 1,5 tys. żołnierzy ukraińskich, co znacznie ułatwiło im realizację zamierzonego celu. Polscy wojskowi stanowili zaledwie kilkaset osób.

Akcja zajmowania miasta przebiegała sprawnie. Ludność polska, która rano śpieszyła na cmentarze, zobaczyła patrole żołnierzy ukraińskich i niebiesko-żółte chorągwie na budynkach.

*Dmytro Wytowski
Źródło: Kurier Galicyjski*

Polacy natychmiast rozpoczęli obronę Lwowa. Do walki o swój dom stanęli zwykli mieszkańcy miasta.

Powołano Naczelną Komendę Obrony Lwowa, na czele której stanął kpt. Czesław Mączyński. W gronie obrońców miasta znalazło się ponad 400 kobiet, które pełniły funkcje m.in. sanitariuszek, kurierek i wywiadowczyń. Jedną z walczących była Aleksandra Zagórska. Urodziła się w 1882 r. W działania niepodległościowe angażowała się już jako uczennica. Była organizatorką i komendantką Ochotniczej Legii Kobiet we Lwowie.

Aleksandra Zagórska

Źródło: Muzeum Fortyfikacji i Broni Arsenal

"Orlą lwowskie", Wojciech Kossak
Źródło: Przystanek historia

W walkach o miasto udział wzięli także uczniowie i studenci. Młodych obrońców Lwowa określa się mianem Orląt Lwowskich.

Młodzież stanowiła dużą część mieszkańców broniących miasto. Liczba walczących uczniów w wieku do 17 lat wynosiła 1421 osób, z których najmłodszy mieli 9 lat.

Informacje o walkach publikowane były w Kurjerze Lwowskim.

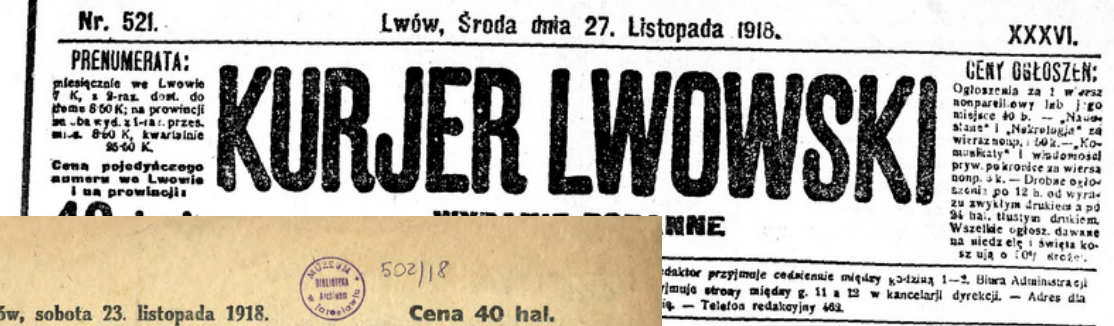
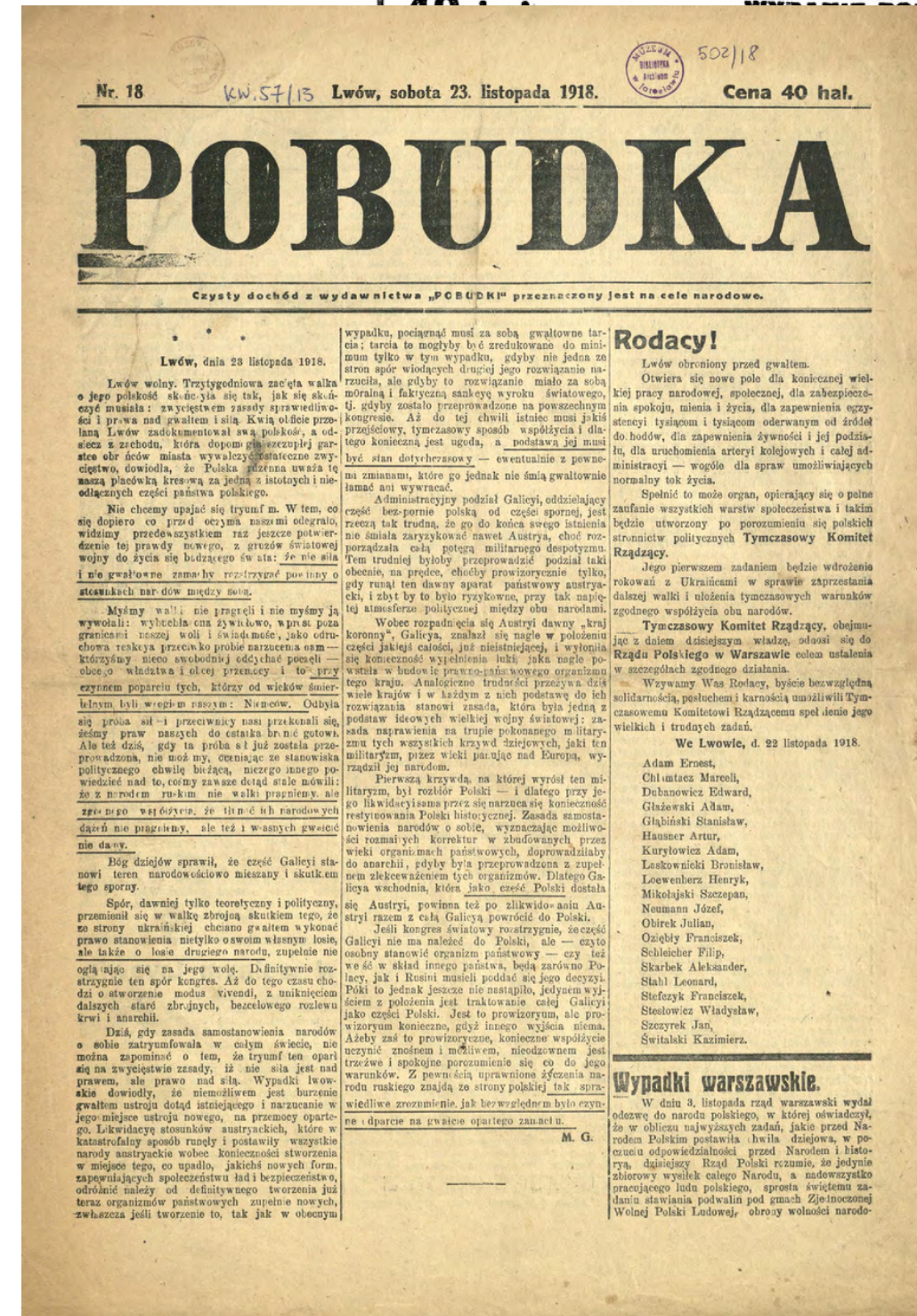
4 listopada 1918 r. dziennikarze oraz literaci założyli pismo "Pobudka".

W piśmie zamieszczano komunikaty dowództwa obrony Lwowa, wykazy zabitych i rannych, informacje o bieżącej sytuacji. "Pobudka" niosła nadzieję, mobilizowała, pocieszała i dostarczała informacji.

W drugim numerze "Pobudki" pisano: *Jednym rytmem serca nasze biją, jedno pragnienie nas ożywia, a jednoczy nas w rodzinę miłość dla Polski, która Lwowa rzec się nie może i nie chce. Wytrwamy i zwyciężymy.*

Pismo "Pobudka"

Źródło: Muzeum Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej

Pismo Kurjer Lwowski
Źródło: POLONA

MUZEUM
ZIEMI WSCHODNICH
DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

Po zaciętych walkach Polakom udało się zwyciężyć. 22 listopada 1918 r. Lwow był wolny. Na ratuszu znów zawisła polska flaga.

Nie był to jednak koniec walk. Starcie nie przesądziło o losach ziem wschodnich. Niedługo później Ukraińcy po raz kolejny uderzyli na Lwów i walki trwały prawie do połowy 1919 r.

*"Orlęta", Wojciech Kossak
Źródło: POLONA*

Bohaterstwo obrońców Lwowa przeszło do legendy. Mieszkańcy miasta uważali, że uczestnicy walk powinni spocząć razem i należy im się wyjątkowy pomnik.

Rudolf Indruch
Źródło: Instytut Polonika

Pomnik na Cmentarzu Obrońców Lwowa, 1938 r.
Źródło: POLONA

Zdecydowano, że cmentarz powstanie w przedłużeniu Cmentarza Łyczkowskiego – najstarszej nekropolii Lwowa. Pierwszy pogrzeb odbył się 24 listopada 1918 r. Konkurs na wykonanie monumentalnego upamiętnienia cmentarza ogłoszono w 1921 r. Wygrał go Rudolf Indruch - student architektury, jeden z obrońców Lwowa. Oficjalna ceremonia otwarcia odbyła się w 1938 r.

Muzeum Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej

Oddział Muzeum Narodowego w Lublinie